

פרק ח' שרה

בין מבחן לבנישין

בפרשתנו מובאת שרה, אם האומה היהודית, אל המנוחות, ואנו רוצים להתבונן בסיבה שבגינה קופחו חייה.

ובכן, ידועים ומפורטים דברי המדרש שמביא רשי עם בתחילת הפרשה (כג, ב): "נסמכה מיתת שרה לעקידת יצחק - **לפי שעל ידי בשורת העקידה, שנצדמן בנה לשחיתה וכמעט שלא נשחת, פרחה נשמתה ממנה ומתה.**"

מנמק בעל "שפטין חכמים" (שם אות ט): "שליח בא מהר המוריה והגיד לה (לשרה) עניין העקידה, והתחליל להגיד לה שנצדמן בנה לשחיתה, ואיתר המגיד **לס"ים דבריו ולומר לה שניצל ולא נשחת ... لكن נבהלה כל כך בדבריו ופרחה רוחה ונשמה.**"

מי היה אותו שליח שודיעו לשרה על העקידה?

מספרים חז"ל (פרק דר"א, פל"א): "cashab abraham mahr hamoraya, chraha afu shel סמאל (השטין), שרהה שלא עלמה בידו תאوت לבו לבטל קרבנו של אברהם אבינו. מה עשה? הלק' ואמר לשרה: ...לקח אברהם את יצחק בנו ושחטו והקריבו על גבי המזבח לעוללה. התחיללה שרה לבכות ... ופרחה נשמתה ממתה".

האמת, שבתחלתה שרה הייתה סקפתית לדברי השטן. כך כותב הש"ך (ריש פר' חי' שרה), שבתחלתה שרה לא האמינה לסיפוריו השטן, והוא הلكה לברר אם כנים דבריו אצל אחימן שי' ותלמידיו ענקים - אמרה להם: אתם ארוכים ורואים מרחוק, הביטו וראו אם תראו ז肯 אחד הולך עם ג' נערים? אמרו לה: **אננו רואים ז肯 אחד עוקד בחור אחד והסכין בידו. מיד מתה.**

טוב, נראה שהבנו את הסיפור. שרה נפטרה כתוצאה מבשורות השטן על עקידת יצחק.

צריך להבין, הלווא שרה הייתה גדולה מאברהם בנבואה (שםו"ר א, א), אך איך יתכן שאברהם הצליח לעמוד בניסיון ועקב את בנו ממש, ואילו שרה נפטרה רק כתוצאה משמיות הבשורה בלבד?

מסביר ר' חיים שמואלביץ (שיעור מוסר, תשל"ג-ז), שאברהם קיבל את ניסיונו מה', ולשם כך ניתנו לו כוחות מיוחדים על מנת שיוכל לעמוד בו, אך לעומת שרה קיבלה את ניסיונה מהשטיין, והוא לא קיבלה את הכוחות שקיבל אברהם.

וגם זאת علينا לברר, אם לא ניתן לשרה כוחות לעמוד בניסיון שהציב לה השטן - איך היה צפוי שהוא לעמוד בניסיונה ולא תמות?

* * *

שר מכובד נסע בכרכרתו, והנה מבחין הוא על אם הדרכ בשיכון סמוך לחים היישן בתוך שלולית בוץ.

רעيون שובב עליה במוחו. הוא ציווה על משרתיו לשאת את השיכון אל ביתו המפואר, לרחציו ולהלבישו בבגדיו כבודו, ואז להשכיבו במיטה מפוארת ולהניח ליד מיטתו בגדי כמורה.

"כאשר יתפכח השיכון משכרכותו", הורה השר למשרתיו, "גשו נא אליו ודברו עמו בהכנעה, כאילו היה

פרק ח' שרה

הוא כומר רם ומכובד".

המשרתים שמהו לשתף פעולה עם התרגיל וציפו בקוצר רוח לרגע בו יתעורר השיכור.

כאשר פקח השיכור את עיניו, מיהרו אליו המשרתים, ובוקמה כפופה אמרו בהכנה: "אבינו, הכהן המכבד, بما נוכל לעזרך?"?

השיכור, שכבר התפתח מייניו, בהה בהם בחוסר הבנה. מצד אחד הוא לא זכר שהוא כומר, מצד שני הוא גם לא זכר כלל. הוא הביט בבגדיו כמורה שהונחו ליד מיטתו, והתבלבל לغمץ....

הוא החליט לעורר לעצמו מבחן. הוא יקרא בספרי הכהונה, אם יבין מהו, סימן שהוא אכן כומר, ואם לא, אז כנראה שלא.

הוא ביקש ממשרתו להביא לו את ספרי הכהונה. משאלו הגיעו לידי, הוא פתח אותם וIALIZEDן לא הבין אפילו מילה.

הוא כבר עמד להסיק מכך שהוא אכן לא כומר, אך לפתע חלפה במוחו מחשבה אחרת:

'אולי כל הכהנים בכלל אינם יודעים לקרוא כתוב, בדיקן כמהו? אולי בעצם כולם רק מעמידים פנים שהם קוראים מתוך הספרים עבי הקרים, כאשר למעשה הם לא מבינים אפילו חצי מילה ממה כתוב בהם?'?

אחר שהעמיק האיש במחשבה זו, הסיק לעצמו: "כנראה שבכל זאת אני אכן כומר"....

* * *

המלביים (בראשית כב, א) מבדיל בין שני סוגי ניסיונות שבאים על האדם: **יש מבחן** - שנועד לבחון אם האדם **"שלם עם ה' כפי טبع רוב בני אדם"**, **יש ניסיון** - שנועד לנסת את האדם **"אם יעמוד בצדクトו בדברים שהם למעלה מطبع البشر"**.

נראה את ניסיון העקדה לדוגמא.

ניסיון העקדה היה **ניסיון** עבור אברהם **ומבחן** עבור שרה. אברהם נדרש לפעול **למעלה מطبع אנושי** ולעקווד את בנו, לעומת שרה רק נדרשה לסמוך על בעלה שהוא פועל על פי צו ה', וזהו טبع רחבبني הזוג - לסמוך זה על זה.

ניסיון ניתן לאדם **מה'** ("**קָאֵלָהִים בְּשֶׁה אַת אֲבָקָם**"), ולשם כך מוענקים לו כוחות מיוחדים כדי שיוכלו לפעול **למעלה מطبع אנושי**. את המבחן מציב **השטן** ("**יִשְׁרֵה בְּעוֹלָם שְׁבָרָה ה'** **לְהַבְּחִין** בה אהבת ברואיו"). אזה"ח בראשית ג, ו), וכיון שבטבעו קיימים כוחות להתמודד, אין הוא מקבל כוחות נוספים.

כלומר, מבחן השטן הוא כתעלול השר השובב: **הוא מציב בפני האדם פיתוי שקרי, והאדם נבחן - האם יכיר בשקר ויפרוש, או שיאמת את השקר ויתפתחה**. שרה לא נצרכה לכוחות מיוחדים בכך להבחן בשקר שבבחן השטן, אלא שבחלקלות לשונות הטיעין אותה השטן רגשיות בסיפור דבריו, עד שליביה כבר לא עומד בעומס הבשורה.

פרק ח' שרה

* * *

אם נתבונן, רוב ההתמודדות בחיננו הינם **מבחן ולא ניסיון**.

כל מי שנכשל פעמי בתאה או מידה רעה יודע, שהוא שקר גמור לשנות בכישלון. לא נהנים ולא מרוויחים מזה, נקודה. הוא אומר, שבשביל להתגבר על פיתוי נדרש מאייתנו "סך הכל" לפעול **על פי טענו** שדורש את התגברות. זהו, כאמור, **מבחן ולא ניסיון**.

הבנה זו פותחת צוהר בפנינו להבין, שבעצם על רוב מאורעות חיינו נוכל להתגבר בנקל - לו רק נכיר בעובדה שהכוחות כבר טמונה בקרבונו, וכל שעליינו לעשות כדי למשר אותם הוא לזרות שמהדבר בפיתוי שקרי.

אה, וכשיבואו באמת ניסיונות, נקבל לכר כוחות.

* * *

לסימן, מה אתם אומרים: קשיי הקורונה עבורנו הם **מבחן או ניסיון?**

בידוד עם השאלה הדעת יחבר אותנו לעצמנו.
תחשבו על זה.

מקור: בכל לבך דרשתיך